
40 år som fagmedisinsk forening

AKTUELT I FORENINGEN

DANIEL WÆRNES

legeforeningen@legeforeningen.no
Kommunikasjonsavdelingen

Norsk forening for allmenntmedisin, NFA, feirer et trill rundt år i år. Det markerer de med å gi ut en jubileumsbok.

HISTORIE: Marte Kvittum Tangen, nåværende leder av Norsk forening for allmenntmedisin, NFA, med jubileumsboken «NSAM/NFA 40 år». Foto: Andreas Haslegaard

Ideen til boken stammer fra Olav Thorsen, tidligere leder for det som het Norsk Selskap for Allmennmedisin (NSAM). Thorsen er i dag ivrig båtbygger, pensjonert fastlege og nå altså ansvarlig redaktør og medforfatter av «NSAM/NFA 40 år». Boken ble delt ut under Våruka i Bergen og er i tillegg tilgjengelig på nett.

– Etter Nordisk kongress i allmennmedisin i Stavanger i fjor, spurte jeg folk jeg kjente om historien til NSAM/NFA var skrevet ned noe sted. Jeg fikk da vite at den nok lå spredt mange steder og hos mange personer. Så initiativet til boken var mitt, men den ble til med god støtte fra tidligere ledere og nåværende leder Marte Kvittum Tangen, forteller Thorsen.

Fra NSAM til NFA

Jubileumsboken gjør et dypdykk og forteller hele historien om foreningen, fra den ble opprettet i 1983 og fram til i dag. 40 år senere har NFA vokst til å bli Legeforeningens aller største fagmedisinske forening med snart 9000 medlemmer. Thorsen brukte sine erfaringer som tidligere styremedlem og leder aktivt i arbeidet med boken.

– Siden jeg kjenner historien om NSAM og NFA fra innsiden, så fikk jeg ingen kjempestore overraskelser. Likevel ble jeg minnet på at foreningen hadde en noe «trang fødsel», med mange motstandere. NSAM ble i starten sett på som en eliteklubb for akademikere og forskningsinteresserte allmennleger. Mange var også bekymret for at foreningen ville bli en slags konkurrent til datidens Allmennlegeforeningen, eller Aplf som det het den gang, ler Thorsen.

NFA er en videreføring av både NSAM og fagutvalget for allmennmedisin i Alment praktiserende lægers forening (Aplf). Selv om fagutvalget var på plass allerede fra 1938, tok det altså mer enn 40 år før miljøet fikk sitt eget allmennmedisinske college.

– De fleste andre land hadde da allerede hatt et faglig, vitenskapelig selskap i lang tid. Det er likevel ikke alle land som har klart å samle både faglig college og fagforenings-union i én og samme forening. Det var mye diskusjon om dette var rett vei å gå og et eget kapittel i jubileumsboka er viet historien «fra NSAM til NFA», sier Marte Kvittum Tangen, leder for NFA.

– At vi i år kan feire at NSAM/NFA fyller 40 år viser at sammenslåingen var riktig, og at vi lever i beste velgående også under Legeforeningens paraply.

REDAKTØR OG BÅTBYGGER: Olav Thorsen, tidligere leder for det som het Norsk Selskap for Allmennmedisin (NSAM), har vært redaktør for boken. Her bygger han båt. Foto: Olav Thorsen

Stort og brennende faglig engasjement

Jubileumsboken beskriver utviklingen og kampen for forståelsen av allmennmedisin, og tar for seg en rekke av diskusjonene som fant sted. Fra sin oppstart i 1983 var NSAM preget av stor entusiasme for faget. Den gang som nå var det viktig å styrke selve spesialiteten, yrkesrollen, øke forskningen i allmennmedisin, og lage gode kurs for allmennlegene.

– Jeg tror historien om vår utvikling og vår innsats kan være interessant for alle leger, uavhengig av spesialitet. Vi har eksempelvis, helt fra starten av, vært opptatt av internasjonalt engasjement. I dag deltar vi fortsatt på mange internasjonale møteplasser og er stolte over at tidligere NSAM-leder, Anna Stavdal, i dag er president for WONCA (World Organization of Family Doctors), forteller Kvittum Tangen.

Thorsen forfattet mye av boken hjemmefra. Han gravde i dokumenter og artikler fra Legeforeningens arkiv, bladet for allmenn- og samfunnsmedisin *Utposten* og Tidsskriftet. I tillegg ble det mange samtaler og mye korrespondanse med alle bidragsyterne, som er høvelig listet opp og navngitt i boken.

– Da jeg var leder var det «entusiastene» og idealistene som var medlemmer. Vi har i dag en flott forening og en fantastisk leder, som profilerer allmennmedisin og fastlegeordningen på en forbilledlig måte. Det trenger vi i en tid hvor fastlegeordningen står i fare, rekrutteringen svikter og mange erfarne fastleger slutter før de må, slår Thorsen fast.

I jubileumsboken skriver Kvittum Tangen om veien videre for NFA og for norsk allmennmedisin. Hun slår fast at NFA skal fortsette sin innsats for hele faget allmennmedisin. Hun trekker frem den enorme utviklingen faget har hatt siden NSAM ble etablert: med en tydelig ideologisk forankring, et aktivt og viktig forskningsmiljø, utvikling av kompetansemiljø som Nasjonalt senter for distriktsmedisin, Nasjonalt senter for legevaktmedisin, og Antibiotikasenteret for primærmedisin, utvikling av modeller for relevant kvalitetsarbeid og en utvikling av en stadig bedre spesialistutdanning.

Kvittum Tangen slår likevel fast at jobben er langt fra ferdig:

– NFA fortsetter sin store innsats for å videreutvikle faget. Det har vært vanskelige kår tidligere også, men alltid et stort og brennende faglig engasjement. Det har vi fortsatt og det skal vi bygge videre på de neste 40 år!

Du kan laste ned boken på Legeforeningens nettsider: <https://rb.gy/7b55f>

Publisert: 15. august 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.11.14

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.